

– אמר רבא מאן נמעול נמעול בעל –

Rovo said, who should be *Moi'el*: should the husband be *Moi'el*

OVERVIEW¹

רבא reasoned that in the query of רב"ה no one should be מועל (neither the אשה, בעל nor the ב"ד). Our תוספות discusses the need for these reasons.

Regarding the husband, רבא reasoned² that he is not מועל -

הלא לא עשה שום מעשה דאיסורא לא ניחא ליה דליקני -

For he took no action, since 'he is not pleased to acquire a forbidden' item –

תוספות comments:

לא היה צריך לטעם זה דאפילו ניחא ליה דליקני הכל מה שבידה -

It was not necessary for רבא to offer this reason that ניחא ליה דליקני, for even if he is agreeable to acquire everything which is in her possession -

אפילו של אחרים ושל הקדש לא היה קונה כי לא תקנו לו חכמים -

Even if it belonged to others or to הקדש, nevertheless he would not acquire it, for the חכמים did not relegate these items for him; there is no change in the status of the הקדש -

ואם כן היאך היה לו למעול בנישואין לבדו בלא לקיחת מעות -

So therefore, since he did not acquire the הקדש, how can he be מועל solely through the act of marriage, without taking the money of הקדש? Therefore there was no need for רבא to mention ליה ליקני, by the בעל -

אלא לפי שגבי בית דין הוצרך להאי טעמא³ נקטיה נמי הכא -

Rather he also mentions this reason (דאיסורא לא ניחא ליה דליקני) here by the בעל, since this reason was necessary regarding the ב"ד –

בעל: רבא offers an alternate explanation why רבא gave the reason of דליקני ליה ניחא לא איסורא for the בעל:

אי נמי נקטיה למימר דאפילו לקח המעות לא ימעול -

Or you may also say that רבא mentioned the reason of דליקני ליה ניחא לא איסורא to

¹ See 'Overview' to previous בעל ד"ה תוס'.

² רבא stated, לימעול בעל דהיתרא ניחא ליה דליקני איסורא לא ניחא ליה דליקני, The implication is that if it was ניחא ליה דליקני, מועל (or the אשה) would be בעל. Our תוספות explores this. See 'Thinking it over'.

³ רבא stated that ב"ד was not מעל since they never instituted that the מעות הקדש should be transferred to the בעל. In this case if (hypothetically) ב"ד were עביד תקנתא לאיסורא, they would have been מועל, since they caused that the money be transferred to the בעל (at least for פירות). This reason (that תקנתא לא עביד תקנתא) explains why the בעל is not זוכה even if he was ניחא ליה. רבא merely added that presumably he is also not ניחא ליה and therefore does not acquire it, so we do not need the עביד תקנתא of ב"ד of לאיסורא. [Understandably we are more certain that לא עביד רבנן than איסורא לא ניחא ליה דליקני, תקנתא לאיסורא.]

teach us that even if the בעל took the הקדש money physically,⁴ he was not⁵ מועל -
כיון דאיסורא לא ניחא ליה דליקני⁶ ולא נתכוין לזכות בשל אחרים -

Since he is not pleased to acquire איסור, and had no intent to acquire something which belongs to others -

ואינו מתכוין בנטילתו להוציא מרשות בעלים דסבור שהן שלו⁷ -

And when he took it he had no intent to remove it from the possession of the owners, for he assumed the money was his as נכסי מלוג -

ואינו מועל אלא כשבא להוציא מרשות בעלים כגון גונב או גוזל ההקדש מרשות חבירו⁸ -

And one is not מועל unless he intends to remove the הקדש from the possession of the owners, for instance stealing or robbing הקדש from his friend's domain -

כדמוכח פרק קמא דחגיגה (דף י, ב ושם) דאמר נטל אבן או קורה של הקדש לא מעל -

As is evident in the first פרק of מסכת חגיגה where the גמרא cites a משנה which states; 'he took a stone or a beam of הקדש he was not מעל, however if -

נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל -

He gave it to his friend, he was מעל but his friend was not מעל'. This concludes the משנה -

ופריך מיגזל גזלה מה לי הוא ומה לי חבירו ומשני בגזבר המסורות לו אבני בנין עסקינן -

And the גמרא asks; 'in either case he stole the הקדש, what difference is there to me, whether he kept it, or he gave it to his friend?! And the גמרא answered, 'we are discussing the הקדש treasurer to whom the stones of the building (ביהמ"ק) were consigned -

אלמא כיון שהוא ברשותו שאינו מתכוין להוציא מרשות בעלים אלא סבר הוא שהוא שלו⁹ -

It is evident from the גמרא's answer that since these stones were in his possession (the גזבר's), so he had no intention to remove it from the בעלים, but rather he assumes that they are his -

אינו מועל בנטילתו¹⁰ -

⁴ He (merely) took physical possession of the money and thereby transferred it from the רשות of his wife to his רשות. However he did not spend the money, for in that case he would be מועל.

⁵ All liabilities of מעילה (paying a חומש, bringing a מעילה) are only if it the מעילה was בשוגג, meaning that the מועל was not aware that the object he is taking or using belongs to הקדש.

⁶ If it would be ניחא ליה he would be taking מעות הקדש into his רשות בשוגג, which is מעילה.

⁷ This means he assumed they were the נכסי מלוג of his wife to which he has a פירות and may take and use them.

⁸ He has intent to remove this הקדש item מרשות בעלים, but (in order to be מועל) he must be a שוגג; he does not know that the item is הקדש. See footnote # 5.

⁹ The הקדש were אבני גזבר in place A. He forgot that these are אבני הקדש and assumed that they belong to him. He then took it from place A to place B (in his רשות). There is no מעילה since there was never any intent to be מוציא the הקדש מרשות בעלים. However when the גזבר gave it to his friend, he intended to be מוציא מרשות בעלים (his רשות) to another רשות, therefore there is מעילה.

¹⁰ The same applies to the בעל; he has no intent to be מוציא the הקדש מרשות הבעלים. He assumes he is the rightful owner so he took the money from point A to point B; both (he mistakenly assumes) in his own רשות.

He is not מועל by merely taking them.

תוספות explains the case of the אשה (according to the א"נ). רבא continues:

תמעול איהי איהי נמי לא עשתה כלום -

Should the wife be מועל? But she also did not do anything -

דלא ניחא לה דליקנו בנישואין אלא היתר שתיקנו לו חכמים¹¹ -

For she is not agreeable that the husband should acquire her assets through marriage, only the permissible assets which the חכמים instituted on his behalf -

ואפילו¹² לקחתם ונתנם לו אינה מועלת כיון שאינה מתכוונת להוציא מרשות בעלים -

And even if she took the הקדש and gave it to her husband, she will not be מועלת, since she has no intent to remove the הקדש from רשות בעלים -

אלא את שלו סבורה ליתן לו -

But rather she assumes she is giving him what is rightfully his.

רבא concludes:

נמעלו בית דין וכולי:

Should בי"ד be מועל, etc. they are not מועל since לאיסורא לא עבדי תקנתא.

SUMMARY

It is obvious that there is no מעילה if there was no physical transference of the money. However even if he took it or she gave it to him, there is no מעילה, since there was no intent להוציא מרשות בעלים.

THINKING IT OVER

תוספות writes,¹³ why did תוס' add the words of דאיסורא לא ניחא ליה דליקני רבא that ניחא ליה דליקני רבא to the words of הלא לא עשה שום מעשה¹⁴?

¹¹ See תוספות הר"ש that the גירסא (according to תוספות) is דאיסורא לא ניחא ליה דליקני רבא.

¹² Here תוספות explains the need for רבא to say also by the אישה that דליקני רבא.

¹³ See footnote # 2.

¹⁴ See מירא דכיא לר"מ קרבלין.